

Cansu KOÇ BAŞAR

**ROMA STATÜSÜ BAĞLAMINDA
İNSANLIĞA KARŞI SUÇLARDA
DEVLET POLİTİKASI**

onikilevha
KURUMSAL YAYINLAR

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER	VII
KISALTMALAR.....	XI
GİRİŞ.....	1
1. İNSANLIĞA KARŞI SUÇLARIN KURUMSAL TEMELLERİ VE KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ	5
1.1. Tarihsel Bir Perspektiften İnsanlığa Karşı Suçların Kurumsallaşma Süreci	5
1.1.1. Birinci Dünya Savaşı Öncesi	5
1.1.2. Birinci Dünya Savaşı Dönemi/ 1915-1923.....	7
1.1.3. İkinci Dünya Savaşı ve Sonrasındaki Gelişmeler	10
1.2. İnsanlığa Karşı Suçların Tanımı.....	26
1.2.1. Doktrindeki Tanımlar	27
1.2.1.1. İnsanlık Kavramı.....	27
1.2.1.2. İnsanlığa Karşı Suçlar Kavramı.....	29
1.2.2. Pozitif Hukuktaki Tanımlar	32
1.2.2.1. Nüremberg Uluslararası Askeri Mahkemesi Statüsü'ndeki Tanım/ 1945	33
1.2.2.2. Kontrol Konseyi 10 Sayılı Kanunu'ndaki Tanım/ 1945.....	34

1.2.2.3. Uzak Doğu İçin Uluslararası Askeri Mahkeme (Tokyo Mahkemesi) Statüsü'ndeki Tanım/ 1946....	36
1.2.2.4. Nüremberg Mahkemesi Statüsü'nde ve Bu Mahkeme Hükmünde Tanınan Uluslararası Hukuk İlkeleri/1950	36
1.2.2.5. Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi Statüsü'ndeki Tanım/ 1993	38
1.2.2.6. Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi Statüsü'ndeki Tanım/ 1994	39
1.2.2.7. Uluslararası Ceza Mahkemesi Statüsü'ndeki (Roma Statüsü) Tanım/ 1998	40
1.2.2.8. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'ndaki Tanım.....	44
1.3. İnsanlığa Karşı Suçların Benzeri Suçlardan Ayırt Edici Özellikleri	51
1.3.1. İnsanlığa Karşı Suçların Soykırım Suçundan Farkı.....	51
1.3.2. İnsanlığa Karşı Suçların Savaş Suçlarından Farkı.....	54
1.3.3. İnsanlığa Karşı Suçların Saldırı Suçundan Farkı.....	62
1.4. İnsanlığa Karşı Suçlarla Korunan Hukuksal Değer.....	65
2. İNSANLIĞA KARŞI SUÇLARDA DEVLET POLİTİKASI.....	70
2.1. Genel Bilgiler	70
2.2. İnsanlığa Karşı Suçların Oluşumda Devletin Kolaylaştırıcı İşlevi	72
2.2.1. İnsanlığa Karşı Suçun İşlenmesinde Devletin İşlevine Yönelik Kuramsal Yaklaşımlar	72
2.2.2. Meşru Zor Kullanma Tekeline Sahip İktidar Olarak Devlet ve İnsanlığa Karşı Suçlar	75
2.2.3. Devlete Rıza Gösterilmesi Bağlamında Bir Değerlendirme	80
2.2.3.1. Çoğulcu Demokrasi - Çoğunlukçu Demokrasi Ayrımında İnsanlığa Karşı Suçları İşleme İradesi	82
2.2.3.2. Sivil İtaatsizlik.....	91
2.3. Roma Statüsü'nde İnsanlığa Karşı Suçların Unsurları.....	101

2.3.1. Maddi Unsur	101
2.3.1.1. Fail	102
2.3.1.2. Mağdur	102
2.3.1.3. Eylem	104
2.3.1.3.1. İnsanlığa Karşı Suçları Oluşturan Eylemler...	104
2.3.1.3.2. Bir Saldırının Varlığı	115
2.3.1.3.3. Yaygın veya Sistematik Olma	116
2.3.1.3.4. Devlet ya da Örgüt Politikasının Varlığı.....	117
2.3.2. Manevi Unsur	118
2.3.3. Hukuka Aykırılık Unsuru.....	119
2.4. Devlet Politikasının İnsanlığa Karşı Suçların Bir Unsuru Olmasına Yönelik Tarihsel Belgelerdeki Yaklaşımlar	120
2.5. Roma Statüsü'nde İnsanlığa Karşı Suçların Bir Unsuru Olarak Devlet Politikası.....	125
2.5.1. Suçun Bir Unsuru Olarak Devlet Politikası	126
2.5.2. Politika Unsuruna Getirilen Alternatifli Yaklaşım: Devlet veya Başkaca Bir Örgüt Politikası.....	131
2.5.3. Karşılaştırmalı Bir Yaklaşımla "Politika Unsuru" ve "Yaygın veya Sistematik Olma Unsuru"	135
2.6. Devlet Politikası İle İşlenen İnsanlığa Karşı Suçlarda Sorumluluk.....	139
2.6.1. Uluslararası Ceza Hukukunda Bireysel Sorumluluk İlkesi	139
2.6.1.1. Bireysel Ceza Sorumluluğu	139
2.6.1.2. Komutanların ve Diğer Üst Rütbelilerin Sorumluluğu.....	146
2.6.2. Devlet Sorumluluğu	150
3. DEVLET POLİTİKASIYLA İŞLENEN İNSANLIĞA KARŞI SUÇLARIN YARGILAMA MERCİİ OLARAK ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ	160
3.1. Genel Bilgiler	160
3.2. UCM'ye Duyulan İhtiyacın Gerekçeleri	163
3.2.1. Adil Yargılamayı Sağlama	165

3.2.2. Sürekli Koruma Sağlama	167
3.2.3. Caydırıcılığı Sağlama.....	168
3.2.4. Bireysel Cezai Sorumluluğu Getirme	170
3.2.5. Meşruiyet Sorununu Gidermek.....	172
3.3. Küreselleşme Süreci Bağlamında UCM	174
3.4. Tamamlayıcılık İlkesi: UCM'nin Tali Niteliği.....	181
3.4.1. Tamamlayıcılık İlkesinin Anlamı ve Kabulü.....	182
3.4.2. Tamamlayıcılık İlkesi Bağlamında UCM'nin Yargılama Yetkisinin Doğması	191
3.4.2.1. UCM'nin Açık Kapatıcı Özelliği.....	191
3.4.2.2. UCM'nin Takdir Yetkisi	194
3.4.3. UCM'nin Bildirim Yükümü	195
3.4.4. Suçluların UCM'ye Teslimi	197
3.5. UCM'nin Tarafsızlığı ve Bağımsızlığı	199
3.5.1. Taraf Devletler Meclisi.....	201
3.5.2. Savcılık Makamı.....	203
3.5.3. Hakimler	208
3.5.4. Dokunulmazlık Meselesi.....	209
3.5.5. Şüpheli ve Sanık Hakları	210
3.5.6. UCM ile BM İlişkisi	211
3.6. Devlet Politikasıyla İşlenen İnsanlığa Karşı Suçlarda UCM Pratiği Üzerine Kısa Bir Değerlendirme: Sudan/Darfur ve Libya Meseleleri.....	217
3.6.1. Sudan / Darfur Meselesi.....	217
3.6.2. Libya Meselesi.....	221
SONUÇ	223
KAYNAKÇA	231